

CONTROLEORGaan OP DE POLITIONELE INFORMATIE

Uw referentie	Onze referentie	Bijlage(n)	Datum
	DA230021		10.07.2023

Betreft: Advies betreffende het wetsvoorstel tot wijziging van het Koninklijk besluit van 14 september 2007 betreffende de minimumvoorwaarden, de inplanting en de aanwending van de door de politiediensten gebruikte opsluitingsplaatsen voor wat de verplichte uitrusting met camera's betreft (DOC nr. 55-3349/001).

Het Controleorgaan op de politionele informatie (hierna afgekort 'COC' of 'Controleorgaan').

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (BS, 5 september 2018, hierna afgekort als 'WGB') inzonderheid het artikel 59 §1, 2^e lid, artikel 71 en Titel VII, inzonderheid artikel 236.

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG').

Gelet op de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'WPA').

Gelet op de *Law Enforcement Directive* 2016/680 van 27 april 2016 (hierna *LED*).

Gelet op de wet van 25 december 2016 betreffende de verwerking van passagiersgegevens.

Gelet op het verzoek van de Voorzitter van de Commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken van de Kamer van volksvertegenwoordigers van en ontvangen op 7 juni 2023;

Gelet op het verslag van de heer Ronny Saelens, lid-raadsheer a.i. van het Controleorgaan.

Brengt op 10 juli 2023 het volgend advies uit.

I. Voorafgaande opmerking nopens de bevoegdheid van het Controleorgaan

1. In het licht van, respectievelijk, de toepassing en omzetting van de Verordening 2016/679¹ en de Richtlijn 2016/680² heeft de wetgever de taken en opdrachten van het Controleorgaan grondig gewijzigd. Artikel 4 § 2, vierde lid, van de organieke wet van 3 december 2017 betreffende de oprichting van een Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna afgekort 'WOG') bepaalt dat de competenties, taken en bevoegdheden als toezichthoudende autoriteit voorzien door de Verordening 2016/679 voor de politiediensten in de zin van artikel 2,2°, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus, worden uitgeoefend door het Controleorgaan. Het betekent onder meer dat het Controleorgaan ook bevoegd is wanneer politiediensten persoonsgegevens verwerken die buiten de opdrachten van bestuurlijke en gerechtelijke politie vallen, bijvoorbeeld in het kader van sociaaleconomische doeleinden of human resources verwerkingen. Het Controleorgaan moet geraadpleegd worden bij de voorbereiding van wetgeving of een regelgevende maatregel die verband houdt met de verwerking van persoonsgegevens door de politiediensten van de geïntegreerde politie (zie artikel 59 §1, 2^e lid en 236 §2 WGB, artikel 36.4 van de AVG en artikel 28.2 van de Richtlijn politie-justitie). Daarbij heeft het Controleorgaan de opdracht om te onderzoeken of de voorgenomen verwerkingsactiviteit door de politiediensten in overeenstemming is met de bepalingen van Titel 1 (voor de niet operationele verwerkingen)³ en 2 (voor de operationele verwerkingen) van de WGB⁴. Daarnaast heeft het COC ook een ambtshalve adviesopdracht voorzien in artikel 236 §2 WGB en een algemene voorlichtingsopdracht van het brede publiek, betrokkenen, verwerkingsverantwoordelijken en verwerkers in de materie van het privacy – en gegevensbeschermingsrecht voorzien in artikel 240 WGB.

2. Wat betreft derhalve in het bijzonder de verwerkingsactiviteiten in kader van de opdrachten van bestuurlijke en/of gerechtelijke politie brengt het Controleorgaan advies uit, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Regering of van de Kamer van volksvertegenwoordigers, van een bestuurlijke of gerechtelijke overheid of van een politiedienst, inzake iedere aangelegenheid die betrekking heeft op het politionele informatiebeheer zoals geregeld in Afdeling 12 van Hoofdstuk 4 van de wet op het politieambt⁵.

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG" (algemene verordening gegevensbescherming of 'AVG').

² Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 "betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad" (hierna 'Richtlijn Politie en Justitie' of *Law Enforcement Directive (LED)*).

³ Artikel 4 §2, 4^e lid WOG.

⁴ Artikel 71 §1, 3^e lid WGB.

⁵ Artikelen 59 §1, 2^e lid en 236 § 2 WGB.

3. Het Controleorgaan is, ten aanzien van de politiediensten, de Algemene Inspectie van de federale politie en lokale politie (afgekort 'AIG') zoals bedoeld in de wet van 15 mei 2007 op de Algemene Inspectie en de Passagiersinformatie-eenheid (hierna afgekort 'BELPIU') bedoeld in Hoofdstuk 7 van de wet van 25 december 2016 tevens belast met het toezicht op de toepassing van Titel 2 van de GBW en/of de verwerking van persoonsgegevens zoals bedoeld in de artikelen 44/1 tot 44/11/13 van de wet op het politieambt en/of elke andere opdracht die haar krachtens of door andere wetten wordt verleend⁶.

4. Het Controleorgaan is ingevolge artikel 281, § 4, van de algemene wet van 18 juli 1977 "*inzake douane en accijnzen*", zoals gewijzigd door de wet van 2 mei 2019 "*tot wijziging van diverse bepalingen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*" ten aanzien van de Dienst Geschillen van de Algemene Administratie van Douane en Accijnzen bevoegd in het kader van de vorderingen gericht aan de BELPIU in fiscale materies.

5. Het COC is tot slot ook belast, in het kader van de dataretentie wetgeving, op grond van artikel 126/3 §1, 8^e lid van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna afgekort 'WEC'), zoals gewijzigd door de wet van 20 juli 2022 betreffende het verzamelen en het bewaren van de identificatiegegevens en van metagegevens in de sector van de elektronische communicatie en de verstrekking ervan aan de autoriteiten (*BS* van 8 augustus 2022), met de validatie van de statistieken met betrekking tot het aantal strafbare feiten en de bewaringstermijn voor elk gerechtelijk arrondissement en elke politiezone in het kader waarvan het al zijn bevoegdheden uitoefent die hem zijn toegekend bij titel 7 van de wet van 30 juli 2018. Het is daarnaast ook nog belast, in toepassing van artikel 42 § 3, 2de en 3de lid WPA met de controle van de vorderingen van de Cel Vermiste Personen van de federale politie tot opvraging van de gegevens met betrekking tot de elektronische communicatie betreffende de vermiste persoon.

6. Het Controleorgaan is bevoegd om advies te verlenen over aspecten met betrekking tot de verwerking van informatie en persoonsgegevens en de bescherming van het privéleven door de verwerking van persoonsgegevens voor zover deze betrekking hebben op of in verband staan met de operationele en niet-operationele werking van de politiediensten en/of het personeel van de geïntegreerde politie (hierna 'GPI'⁷) en/of voor zover de voor advies voorgelegde ontwerp tekst een impact heeft op de politionele informatiehuishouding in het algemeen.

---

⁶ Artikel 71 §1, derde lid *juncto* 236 § 3 WGB.

⁷ Geïntegreerde politie – Police Intégrée.

7. Het Controleorgaan is daarnaast niet enkel een gegevensbeschermingsautoriteit maar een toezichthouder die evenzeer wettelijk belast is met de legaliteit, efficiëntie, effectiviteit en economie van de politionele informatiehuishouding⁸.

II. Voorwerp van de aanvraag

8. De adviesaanvraag heeft betrekking op een wetsvoorstel "*tot wijziging van het Koninklijk besluit van 14 september 2007 betreffende de minimumvoorwaarden, de inplanting en de aanwending van de door de politiediensten gebruikte opsluitingsplaatsen voor wat de verplichte uitrusting met camera's betreft*" (hierna het 'wetsvoorstel'), ingediend door de dames Eva Platteau en Julie Chanson.

9. Momenteel voorziet artikel 10 van het Koninklijk besluit van 14 september 2007 "*betreffende de minimumvoorwaarden, de inplanting en de aanwending van de door de politiediensten gebruikte opsluitingsplaatsen*" (hierna "het Koninklijk besluit") in de mogelijkheid om in opsluitingsplaatsen van een politiecommissariaat gebruik te maken van camerabewaking. Het wetsvoorstel wijzigt het Koninklijk besluit in die zin dat het gebruik van bewakingscamera's in de opsluitingscellen wordt verplicht en de opgesloten personen over het gebruik van de camerabewaking worden geïnformeerd.

III. Analyse van de aanvraag

10. Het Controleorgaan beperkt zijn advies tot een algemene opmerking en zal vervolgens drie bijkomende amendementen voorstellen.

11. Bij wijze van algemene opmerkingen blijkt uit de toelichting bij het wetsvoorstel dat het aspect van de opname van geluid (audio) in beschouwing wordt genomen: "*Wij delen die overtuiging (van de minister van Binnenlandse Zaken dat het goed zou zijn de opname van geluid in opsluitingsplaatsen mogelijk te maken), maar zijn van mening dat daarvoor een afzonderlijk wetsvoorstel noodzakelijk is, dat zich meer algemeen beraadt over de opname van geluid door politiecamera's*"⁹. Los van de vraag of het gebruik van camerabewaking (in een opsluitingsplaats) ook de opname van gesprekken wettigt, wat voor alle duidelijkheid naar het oordeel van het COC niet het geval is¹⁰, valt uit het antwoord van de stellers van het wetsvoorstel af te leiden dat de opname van geluid en/of gesprekken niet door het wetsvoorstel wordt voorzien en zij bovendien van mening zijn dat dit aspect aan de formele wetgever moet worden voorgelegd, maar dan niet via dit wetsvoorstel.

⁸ Activiteitenverslag 2021, www.contrôleorgaan.be, randnummers 3, 52 en in het bijzonder 71: "*Het COC heeft echter allerminst alleen oog voor dataprotectie; het heeft evenzeer veel aandacht en is bevoegd voor alle andere operationele aspecten van de politionele informatiehuishouding*"; artikel 71 §1 WGB.

⁹ P. 7 van het wetsvoorstel.

¹⁰ Vgl. Advies van het COC van 21 februari 2023 "*betreffende een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet op het politieambt van 5 augustus 1992 (bodycams)*" (DA220039).

12. Het COC heeft geen specifieke opmerkingen met betrekking tot de doelstelling en inhoud van het artikel 2 van het wetsvoorstel. Niettemin rijst de vraag of het niet aangewezen is van de gelegenheid gebruik te maken om de wettelijke basis voor het wetsvoorstel (en dus het uitvoeringsbesluit) in de Wet op het politieambt behoorlijk vast te leggen, aangezien het politieel cameragebruik door de wet 21 maart 2018¹¹ in de WPA werd opgenomen. Het zou bovendien de rechtszekerheid en transparantie van deze complexe cameraregeling ten goede komen. Daarom stelt het COC drie amendementen voor.

Voorstel van amendement 1

Artikel 25/3 § 1, 1° WPA wordt aangevuld met een tweede lid:

*“in de besloten plaatsen waarvan zij de beheerder wordt in elke opsluitingsplaats gebruik gemaakt van camera’s waarvan de modaliteiten door de Koning, bij in Ministerraad overleg besluit, na advies van de het Controleorgaan op de politieele informatie, worden vastgelegd”.
Onverminderd § 3, genieten de opgesloten personen van de bescherming van hun persoonlijke levenssfeer bij het gebruik van het toilet.*

Toelichting

De verwijzing naar paragraaf 3 van artikel 25/3 WPA heeft betrekking op het verbod op het maken van beelden die de intimiteit van de persoon aantasten noch gericht mogen zijn op het inwinnen van informatie die betrekking heeft op de bijzondere categorieën persoonsgegevens. Er valt immers niet in te zien waarom § 3 van artikel 25/3 van de WPA niet van toepassing zou zijn op het gebruik van camera’s in opsluitingsplaatsen (geregeld in het Koninklijk besluit).

Voorstel van amendement 2

Artikel 10 van het Koninklijk besluit wordt vervangen als volgt:

Art. 10. De doelstelling van de aanwezigheid van camera’s wordt uitdrukkelijk aan de opgesloten personen gemeld, behoudens andersluidende beslissing van de bevoegde gerechtelijke overheid’.

---

¹¹ Wet van 21 maart 2018 “tot wijziging van de wet op het politieambt om het gebruik van camera’s door de politiediensten te regelen, en tot wijziging van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera’s, van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en van de wet van 2 oktober 2017 van de private en bijzondere veiligheid”.

Toelichting

Doordat het eerste lid van het artikel 2 van het wetsvoorstel, dat artikel 10, eerste lid van het Koninklijk besluit vervangt, in het door het Controleorgaan voorgestelde amendement 1, en dus in artikel 25/3 § 1, 1° tweede lid WPA, wordt opgenomen, wordt alleen het tweede lid van artikel 2 van het wetsvoorstel behouden en dus in artikel 10 van het Koninklijk besluit ingevoegd dat het huidig artikel 10 vervangt. Door de toevoeging van de woorden "*De doelstelling*" kan aan de betrokkene duidelijk worden gemaakt dat het cameratoezicht ook de bescherming van zijn welzijn beoogt. Het is bovendien steeds beter aan te geven dat enkel de bevoegde gerechtelijke overheid eventuele uitzonderingen kan toestaan, en niet eender welke gerechtelijke overheid.

Voorstel van amendement 3

De preambule van het Koninklijk besluit wordt aangevuld met "*Gelet op artikel 25/3 §1, 1°, tweede lid Wet van 5 augustus 1992 op het politieambt*".

Toelichting

De preambule verwijst naar de wettelijke basis voor de verplichting om in opsluitingsplaatsen cameratoezicht toe te passen waarbij delegatie aan de Koning wordt verleend.

OM DEZE REDENEN,

Het Controleorgaan op de Politie Informatie,

verzoekt de aanvrager rekening te houden met de hogervermelde opmerkingen.

Advies goedgekeurd door het Controleorgaan op de Politie Informatie op 10 juli 2023.

Voor het Controleorgaan,
De Voorzitter a.i.,
Frank SCHUERMANS (GET)